Ben de Galatasaraylıyım

O zamanlarda Galatasaray bir Balkan konferansına çömez aza yetiştirecek kadar çeşidli Balkanlılarla dolu idi

Yazan: Halit Fahri Ozansoy

— 1 —

1 Eylül 1943 de Galatasaray Lisesi, Tevfik Fikret'in dediği gibi «Şarkın Garba ilk açılan bu derîçesi» Türk kültür hayatındaki aydınlık tarihini kutlıyacak. Bunu en yaşlı Galatasaraylıdan en gencine kadar kaç nesil, kafasının ve ruhunun ışıkları ile yazmıştır.

Ben de Galatasaraylıyım. 1904 de başlayıp 1912 ye kadar devam eden bu Galatasaraylılık hayatımdaki mekteb hatıralarım, gözlerimi kapayınca bana da en eski fakat en canlı bir rüyanın levhalarını yeniden yaşatıyor. İçlerinde acı ve tatlı tarafları var. Hangi birini seçeyim? Şüphesiz en üstte kalan hayalleri. İşte bu levhalar içinden en fazla tesirini duyup unutamadıklarımı kendimce bir sıraya koyup kısa çizgilerle not etmeğe çalışacağım.

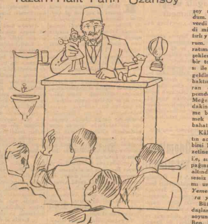

Mösyö Salem kendine mahsus usulile Fransızca öğretirken

Mektebde ilk gece

— Yıl 1904. Beni Bakırköy, o zamanki ismi ile Makriköy rüştiyesinden alıp gene o zamanki ismi ile »Mektebi Sultani» olan o armalı ve oymalı koskoca kapılı ve bilmem kaç büyük bahçeli, kaç katlı ve kaç sınıflı mektebe yatılı olarak yazdırdılar. Rüşdiyeden oldukça kuvvetli bir Türkçe ile bu mektebe gelmiştim. Üstelik arapçanın bablarını bile az çok öğrenmiş bulunuyorum, zira rüşdiyede Elmüşezzep bile okumuşum! O zaman -Meşrutiyetten sonra da senelerce devam eden usul ile Mektebi Sultani'de Fransızca sınıfları ayrı, Türkçeler ayrı. Beni, Fransızcadan başlangıç sınıfına «Commençant»a ayırdılar, Türkçeden de birinci sınıfa. Bu birinci sınıf iptidai sınıfların birincisi olan «Préparatoire» değildir, âli birinci sınıf, yani «Premiér classe» dir. Demek ki Türkçem, Fransızcamdan dört sınıf yukarıda. Bu üstünlük bana şunu kazandıracak; senelerce, her iki sınıfı birleştirmek için beni Türkçeden imtihana almıyacaklar, hep aynı sınıfta pinekliyeceğim. Hani Türkçe derslerinde hocalarım müsaade etse de sınıfın son sıralarından birinde eshabı kehf uykusuna dalsam, sene sonunda gene sınıfın birincisi ben olacağım. Aynı sınıfta pişe pişe yetişmek ancak bu kadar olur!

Her ne ise, mektebe yazıldığım ilk gün, öğleden evvel ve sonra ayrı ayrı sınıflarda ayrı ayrı arkadaşlar arasında ilk derslere girdim çıktım. Gündüz, acemiliğimi ve garipliğimi, ders aralarının bahçedeki uğultulu hayatı arasında pek hissetmedim. Fakat akşam olup da havagazları etüdlerde yanmağa başlayınca çocukluğumun bütün hüznü ile içime sessiz bir melankoli çöktüğünü duydum.

Şimdi etütteyiz. Çıt yok. Bütün çocuklar çalışıyor. Ben henüz ne yapacağımı bilmiyorum. Kürsünün üstünde bir ermeni mubassır, Dikran efendi, biraz kırmızımsı sakalını ara sıra karıştırarak ve ikide bir mütalâha neye ciddiden ziyade korkunç nazarlar fırlatarak bir ermenice gazete okuyor. Bir aralık kapı açıldı ve ismini sonradan Serefon yahud Selefon böyle bir şey olduğunu öğrendiğim çok temiz giyinmiş bir hademe içeriye girdi. Kapının yanındaki ilk sıralardan başlıyarak, yanyana iki kişi oturan talebelerin önüne birkaç tabaka eseri cedit kâğıdı ile kalem uçları bırakmağa başladı. Benim oturduğum sıra, tek olarak, mubassırın kürsüsü dibinde duvara bitişik. Yanımda da bir arkadaş var.

Kâğıd ve uç dağıtan nihayet bizim sıranın önüne de geldi ve ikimize de beş kâğıd ile üç kalem ucu bıraktı. Sonra elindeki yazılı bir kâğıda bakarak, bana, yeni geldiğimin alâmeti olarak bir demir kalem de hediye etti.

Biraz sonra, nasıl oldu bilmiyorum, yanımdaki arkadaşa bir şey soracak oldum. O cevab verdi mi, vermedi mi, bunu hatırlıyamıyorum. Fakat suratımda şimşekler çakan bir tokatın acısı ile kendime geldim. Bir de baktım ki Dikran efendi tepemde dikilmiş. Meğer yanındakine tek kelime bile söylemek büyük kabahatmiş!

Kâlâ o tokatın acısı ve kalbimi kanatan iz zetinefis yarası ile, sıramın kapağını açarak altında sessiz sessiz ağladığımı unutamam.

Yemekten sonra yatakhane

Bütün arkadaşlarım acele soyunup yattı. Ben, hâlâ, koridordan akseden ölgün havagazı ışığı ile ay vurmuş bir deniz dibi manzarası olan geniş pencerenin önünde yatağıma bakarak yorgan getirmelerini bekliyorum.

Nihayet, sessiz yatakhanenin öbür köşelerini dolaşmaktan dönen Dikran efendi benim yatağın önüne geldi durdu. Eyvah! gene bir kabahatim mi var?

— Ne yatmoorsun?

— Yorgan yok.

Elini yastığın altından sokup, iki tarafından sımsıkı yatağa yapıştırılmış olan yorganın yukarısını biraz açıyor. Bende hayret!

O gece, o cenderenin içine nasıl girdim. nasıl tortop olup sıkıştım! Fakat sonraları, ben de, arkadaşlarım gibi, yatmadan evvel, yorganın her yanını çekip genişletmeği öğrenmiştim.

İlk hocalarım

— Saryan efendi komansanda Fransızca hocamız. Mektebe o yıl geç yazıldığım için, ertesi yılın başında aynı sınıfta hocamız Mösyö Salem olacak. Mektebde hocaların rütbeleri böyle idi. Kimi efendi, kimi bey, kimi mösyö. Yalnız senelerden sonra, dördüncü âli sınıfta bir Türkçe tarih hocamız paşa idi: Şakir Paşa. Bize Osmanlı tarihinin notlarını şapirografla bastırır dağıtırdı. Ne iyi adamdı. Zavallı hocam!

Gelelim gene Saryan efendiye. Bu Saryan efendi çok sessiz ders anlatır ve bizi kürsünün yanına çağırarak ayrı ayrı Syllabaire'den bir sayfa okuturdu. Gözümün önünde kalan hayali, orta boylu, çelebi bir adam! Mösyö Salem'e gelince,

[Devamı 7 nci sayfada]

HADİSELER karşısında

Halledilecek meseleler

Yazan: İsmet Hulûsi

İstanbulda sokakların sulanması meselesi bir ay içinde tamamile halledilecektir.

....

İstanbulda buz meselesi de bu ay içinde halledilmiş olacaktır, bazı semtlerde buz bulunmadığına dair şikâyetlere mahal bırakılmıyacaktır.

....

Adalar, Kadıköy, hattâ Boğaz vapurları senenin her mevsimin de kalabalık olmaktadır. Bilhassa yazın sayfiyeye taşınanlar yüzünden kalabalık birkaç misli artıyor. Cumartesi, Pazar günleri ise vapurlar istiab hadlerine nisbetle pek fazla yolcu alıyorlar.

Hem halkın istirahati temin, hem de muhtemel tehlikeleri önlemek bakımından bu meselenin de bir an evvel halledilmesi icab etmekte idi.

Memnuniyetle öğrendiğimize göre bu mesele de bu ay içinde halledilmiş olacaktır.

....

Plâjların pahalı olması yüzünden birçok kimseler, bilhassa on, on beş yaşındaki çocuklar açıktan denize girmekte idiler.

Bu hal yüzünden büyükler ve bilhassa çocuklardan boğulanlar olmuştur. Gene bu mesele de bu ay içinde halledilerek açıkta denize girmek yüzünden boğulmaların önü alınmış olacaktır.

....

İçkili bahçelerde, bahçe sahiblerinin muayyen tarifeden fazla fiata içki ve meze sattıkları görülmekte idi. Gerçi bunlara icab eden ihtarlar yapılıyor ve ceza görüyorlarsa da, her şeye rağmen gene bildikleri tarzda hareket etmekten geri kalmıyorlardı.

Bu mesele de bu ay içinde muhakkak surette halledilecektir.

★

Doğrudur:

Yukarıda yazılan bütün meseleler bu ay içinde halledilmiş olacaktır.

Çünkü bu ay Eylûl ayıdır.

Yağmurlar yağacak, İstanbulun sulanmıyan sokakları da sulanmış olacaktır.

Havalar soğuyacak, buza ihtiyaç kalmıyacaktır.

Sayfiyeye taşınmış olanlar şehire dönecekler, havalar iyi gitmiyeceğinden Cumartesi Pazar günleri de Adaya, Boğaza filân giden olmıyacak vapurlar tenhalaşacaktır.

Deniz mevsimi geçmiş olacak kimse denize girmiyecektir.

İçkili bahçeler de birer birer kapanacaktır.

★

— Peki amma diyeceksiniz, kış gelince, yeniden birçok meseleler ortaya çıkacak değil mi?

Evet amma kış denilen şey de hiç geçmiyecek değil ya... Kış geçince kışla beraber ortaya çıkan meseleler de halledilmiş olur.

İsmet Hulûsi

HİKAYE

Daimî müşteri

Yazan V. Ardov — *Çeviren: Semiha Yıldız*

Mahkeme salonunun kapıları açılmış, büyücek bir dinleyici kalabalığı, içeri dolmuştu. Mahkeme azalarına nazaran daha yüksekçe ve arkalıklı bir «riyaset koltuğu» na oturan mahkeme reisi:

— Şimdi, dedi, ceza kanununun 116 ıncı maddesile mahkememize sevkedilen Pirogofun davasına bakacağız? Pirogof hazır mı?.

— Evet Bay reis, buradayım.

— Fakat durun bakayım?. Şu, son çocuk kreşi suiistimalinden olan mahkûmiyetini bitirip çıktın mı?.

— Herhalde Bay reis, siz şu çocuk bahçesi meselesini kastediyorsunuzdur?. Ben o meseleden olan mahkûmiyetimi bitireli çok oluyor. Hattâ bundan sonra, bir de yemiş kooperatifindeki suiistimalden dolayı tevkif edilerek huzurunuza geldim. Bunun cezasını bile ikmal ettim.

— İhtilâs işi mi idi o?.

— Tabiî Bay reis. Benim bir başka işten huzurunuza gelmeme imkân var mı?. İnsan hangi mesleki tutarsa o yolda gider. Ben 116 ıncı madde ile işe başladım. Artık sonuna kadar bu yoldan gitmem lâzım.

— Peki, bu yeni işi yapmağa ne zaman fırsat buldunuz? Benim hesabıma göre şimdi sizin hapishanede bulunmanız icab etmez mi?.

— Doğru Bay reis amma, ben yemiş kooperatifindeki ihtilâstan hapis yatmadım ki... Siz beni hapsetmekten vazgeçtiniz de mecburî hizmete mahkûm ettinizdi!. Hem de bir sene müddetle...

— Ya, öyle mi?. Neyse... Gelelim şimdiki davanıza... Bu defa sizden zarar gören kim, hangi müessese?.

— Şu, lokanta tröstü canım!.

— Ya, öyle mi?. Neyse, davamıza başlıyabiliriz. (Zabıt kâtibine dönerek) Yazınız bakayım. (Sonra maznuna hitab ederek) Adınız ne?.

— Ne çabuk unuttunuz, Bay reis!. Benim adım Pirogoftu.

— Gevezeliğe lüzum yok. Yalnız sordukıarıma cevab ver; Adın, soyadın?.

— Semen Tımofeyeviç Pirogof... Fakat canım, bay reis, siz de sanki bilmiyormuşsunuz gibi davranıyorsunuz!.

— Maznun Pirogof, sizi sükûta davet ederim. Kaç yaşındasınız?

— 38 Bay reis. Tam 38 yaşındayım. Zaman ne kadar da çabuk geçiyor!. Bilmem hatırlar mısınız, ilk suiistimalimi, 32 yaşımda iken yapmıştım. Hey gidi günler, o zamanlar henüz daha gençtim. Zaman dediğin ne kadar da çabuk geçiyor. Siz de bay reis, hani bir hayli ihtiyarlamışsınız!. Söz aramızda bay reis, şimdi siz kaç yaşındasınız?.

— Siz misiniz burada hâkim, yoksa ben miyim?. Yalnız sorduklarıma cevab veriniz: Mesleğiniz?.

— Suiistimalcilik. Şey pardon. Yani ne iş mi yapıyorum?. Umumiyetle iktısad işlerinde çalışıyorum. Yani bu gibi işlerin mütehassısıyım..

— Yani ne gibi iktısad işlerinde çalışıyorsunuz?. Biraz izahat veriniz!.

— Meselâ, efendim, kooperatiflerde, tröstlerde falan çalışıyorum. Siz Vera Petrovna, lütfen bu şekilde zabıta geçiriniz!.

— Hey, kendinize geliniz!. Kim imiş o Vera Petrovna?. Kime hitab ediyorsunuz?.

— Kime hitab edeceğim, zabıt kâtibinize hitab ediyorum; Vera Petrovnaya yardım ediyorum. Allaha şükür Vera Petrovna yabancımız değildir.İddia makamı sorgu hâkimi, icra memuru falan, hepsi de ahbabımdırlar.

Reis iyice içerlemişti. Kaşlarını çatarak:

— Bana bakın, diye çıkıştı, siz susacak mısınız, yoksa ben mi susturayım?

— Susacağım, efendim, susacağım.

Reis, önündeki kâğıdlara bakarak:

— İlk tahkikat evrakından anlaşıldığına göre maznun Pirogof, muhasibi bulunduğu lokantalar tröstüne aid bin altı yüz ruble yetmiş kapiği zimmetine geçirmiş bulunuyor.

— Doğru Bay reis, ilk tahkikat evrakında hiçbir yanlışlık yok.

— Maznun Pirogof, kendinize bir avukat tutmak hakkını haiz olduğunuzu biliyor musunuz?

— Buna ne lüzum var,Bay reis?. Ben avukatsız da bütün bu işlerin inceliğini bilirim. Allaha şükür, ilk defa buraya gelmiyoruz.

— Siz bilirsiniz!. Peki, kendinizi müdafaa vadisinde ne söyliyebilirsiniz?. Tröste aid bu bin altı yüz ruble yetmiş iki kapiği niçin zimmetinize geçirdiniz? Bu emanet paraları niçin tröste iade etmediniz?. Nerede bu paralar?.

— Paralar mı nerede?. İlâhî Bay reis, bilmez gibi lâf ediyorsunuz?. Bu paralar bende olsaydı hiç ben buralara düşer mi idim?. Beş ay önce beş yüz ruble kadar bir parayı zimmetime geçirmiştim. Dişimi sıktım, eş dost sayesinde bu paraları bulup yerine koydum. Tabiî huzurunuza gelerek sizi rahatsız etmek bile icab etmedi.

Mahkeme reisi, şahsi müddei vaziyetinde bulunan tröstün direktörüne ve vekiline dönerek:

— Siz bu işe ne dersiniz, dedi? Maznun Pirogof, nasıl oluyor da dört defa üstüste, emrinde bulunan paraları zimmetine geçirmek imkânlarını buluyor?.

Maznun Pirogof yerinde doğrularak:

— Hayır Bay reis, ben dört defa değil, yedi defadır ki kendime aid olmayan paraları zimmetime geçiriyorum. Ben yalandan hoşlanmam. Her şeyi dobra dobra söylerim.

— Daha iyi ya!. Sonra hepsinden mühimmi de şurası: Paraları suiistimale uğrayan bütün müesseselerin başında daima Spiyagin bulunuyor!. Bu ne iştir?. Benim merak ettiğim nokta burasıdır?.

Spiyagin gözlerini kırpıştırarak:

[Devamı 7 inci sayfada]

GÜZEL SANATLAR

Güzel San'atlar Umum Müdürlüğünden neler beklerdik

Yazan: Nusret Safa Coşkun

Maarif Vekilliğine bağlı bir Güzel San'atlar Umum Müdürlüğü vardır. Bu teşkilâtın başında bir umum müdür, muavin, müdürler, şefler, memurlar, daktilolar vardır. Hiç şüphesiz, bu umum müdürün, muavinin, müdürlerin, şeflerin, memurların, daktiloların işleri de vardır. Bittabi bütün bu hizmetlerin bir muhassılası olarak ortaya çıkan bir faaliyet, bu faaliyeti yaratmağa müteveccih bir de gaye mevcud bulunsa gerek.

Birçoklarımızın mevcudiyetinden bile bihaber bulunduğumuz; hele ekserimizin ne iş gördüğünü bilmediğimiz bu koskoca teşkilât üzerinde biraz durmak, memleket san'at hayatı bakımından faydalı olur gibi gözüküyor. Evet, itiraf edeyim ki, ben de bu umum müdürlüğün vazife ve salâhiyetlerini bilmiyen, faaliyetlerini göremiyenler meyanındayım.

Maarif Vekilliği Güzel San'atlar Umum Müdürlüğü ne iş görür; şayed bizim gözümüzden kaçan hizmetleri varsa bunlar kâfi midir? Bu teşkilâtı daha şuurlu, daha şamil işler gören bir makine haline getirmek kabil değil midir? Bu soruların ilk ikisini cevablandırmak bir hayli müşkül. Fakat sonuncuya tam manasile tatminkâr bir karşılık verilmezse bile, temenni sınırları içinde kalınması dahi faydadan hâli değildir. Daha evvel, ne iş gördüğünü pek bilmediğimizi söylediğimiz bu teşkilât, elbet bir vazife ile meşguldür. Elbet umum müdür imzalıyacak bir evrak, kâtibler yazacak bir mevzu, daktilolar temize çekilecek bir yazı buluyorlar. Fakat, «Güzel San'atlar Umum Müdürlüğü» şeklinde şamil bir isim taşıyan bu teşkilâtın, bizim gibi, san'at hayatı yeniçeri ortasından farksız bir memlekette plânlı ve geniş bir faaliyetin dümeni başında bulunması lâzım gelmez mi? Muhtelif cepheli san'at davaları peşindeyiz. Bu memleket hattâ kendine zorla san'at davaları yaratmak mecburiyetindedir. Edebiyatımız, mimarimiz, resmimiz, musikimiz, tiyatromuz buhran geçiriyor. Teşvike, himayeye, plânlı, metodlu bir san'at inkılâbına ihtiyaçları var. Derdleri, dilekleri, ihtiyaçları saymakla bitmez. En küçük bir misal: Vergiler yüzünden bundan 3 ay evveline gelinceye kadar tiyatromuz korkunç bir buhran geçirdi, yıkılmak tehlikesine maruz kaldı.

Güzel San'alar Umum Müdürlüğü ne yaptı? Serbest tiyatro san'atkârları her türlü himayeden, teşkilâttan mahrumdurlar, başı boş bırakılan bazı türeme, tiyatro heyetlerinin san'ate, ahlâka bir kelime ile memlekete yaptıkları fenalıklar meydanda. Hakikî san'at topluluklarının karşılaştıkları müşkülâtı hepimiz biliyoruz. Güzel san'atlar Umum Müdürlüğü ne yapıyor? Bunlar vazifesi cümlesinden değil mi? Değilse, vazife ve salâhiyetleri hududu içine neden almaz? Musikimizin ne halde olduğunu görüyoruz. Edebiyatımızın esaslı bir kalkınma yapmağa ihtiyacı var. Piç bir mimarinin eserleri her yerde gözümüze bir çapak gibi batıyor. Mekteblerimizde güzel san'atların hiçbir şubesine karşı sempati yok. San'atkâr yetişmiyor, yetişeceğe de benzemiyor. Güzel San'atlar Umum Müdürlüğü, bir tarla alıp da buraya fideler dikip, san'atkâr yetiştirsin demiyoruz. Fakat bu imkânları temininde mühim rol oynıyabilir kanaatindeyiz. Bu teşkilâtı bugüngü pasif vaziyetten kurtarmak, memleket san'atında hareket yaratacak bir hale getirmek lâzımdır. İsminin taşıdığı şamil mana ile bu umum müdürlüğün san'at hayatımızda muhtaç olduğumuz kalkınmaları yapacak vazifeleri pek çoktur.

Güzel San'atlar Umum Müdürlüğünden çok şeyler bekliyoruz ve ne iş gördüğünü, neler yaptığını, neler yapmak tasavvurunda olduğunu bilmiyoruz.

Nusret Safa Coşkun

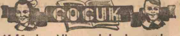

14 Ağustos bilmecemizde kazananlar

14 Ağustos tarihli bilmecemizde kazanan okuyucularımızın isimleri aşağıda yazılıdır. İstanbulda bulunan okuyucularımızın hediyelerini Pazartesi, Perşembe günleri öğleden sonra bizzat idarehanemizden almaları lâzımdır. Taşrada bulunanların hediyeleri posta ile adreslerine gönderilir.

Yarım kilo çeşidli şeker

İstanbul 61 inci ilk okul sınıf 4 talebesinden Sedad Gürel.

Bir para çantası

İstanbul Cağaloğlu erkek orta okulu sınıf 2 den 315 Gök Ziya.

Yarım düzüne kurşun kalem

İzmir Alsancak Bornova caddesi 1468 inci sokak No. 28 de Hikmet Koçak.

Mürekkebli kalem

Nevşehir Camiliatik mahallesi, Hikmet Özay oğlu Dilâver Özay, İstanbul Çapa kız orta okulu sınıf 1 den 65 Betül Kor.

Kurşun dolma kalem

Adapazarı İnhisarlar Müdürlüğünde Hasan Meriç elile Muhterem Meriç, İstanbul Kurtuluş caddesi No. 132/3 de İffet Arın.

Diş fırçası
(Son Posta hatıralı)

Tekirdağ Ertuğrul mahallesi Ortaçeşme sokak No. 14 de Adnan Gülerman, İstanbul Ticaret Lisesi orta kısım talebesinden 188 Kenan.

Diş macunu

Ankara Emlâk Bankası hukuk müşavirliğinde Yekta Serim yanında Nesibe, İstanbul Divanyolu Kuyulu sokak No. 5 de Vahide Özcan.

Büyük muhtıra defteri

Bayramiç, Çarşı mahallesi 14 numaralı sokak No. 12 de Hüsamettin Öztekin, İstanbul Şehremini orta okulu sınıf 1 den İlyas Gezen.

Küçük muhtıra defteri

Antalya Yenikapı Atatürk caddesi No. 97 de Deniz Öner, İstanbul Beyoğlu 43 üncü okul sınıf 3 den 77 Rüçhan Üner.

Albüm

Tokat kız enstitüsü 1-B den 41 Kâmuran Sokçen, İstanbul Sarıyer orta okulu 3-A dan 322 Nejlâ Gönenç.

Kokulu sabun
(Son Posta hatıralı)

İzmir Kocakapı mahallesi 1090 ıncı sokak, No. 1 de Fethiye Albayrak, İstanbul Nişantaşı kız orta okulu sınıf 3-A dan Hadiye Öztürk, İstanbul 5 inci ilk okul sınıf 1 den Ali Kemal Göker.

Kitab

Akhisar belediye varidat memuru Nusret Cebe kızı Ayten Cebe, Pendik birinci okul sınıf 3-A dan 539 Ünal, İstanbul erkek san'at enstitüsü talebesinden Nazım Gündoğdu.

Tetkikler

(Baştarafı 5 inci sayfada)

selâ 1923 yılında Bulgaristanın Almanyaya olan ihracatı,, bütün ihracatının % 8,1 ini, Fransaya olan ihracatı bütün ihracatının % 14,5 ğunu, İtalyaya olan ihracatı, bütün ihracatının % 14,7 sini teşkil ettiği halde, 1939 yılında Almanyaya olan ihracatı, bütün ihracatının % 68,8 ine, Fransaya olan ihracatı, bütün ihracatının % 0,9 zuna, İtalyaya olan ihracatı ise, bütün ihracatının % 6,1 ine baliğ olmakta idi. Ayni hali Bulgaristanın bu devletlerden yaptığı ithalâtta da görmekteyiz..

Görülüyor ki ikinci dünya harbinin arifesinde Bulgaristanın iktisadî hayatında birinci derecede rol oynayan devletlerin en başında Amanya gelmekte idi.

Bulgaristanın, gittikçe Almanyanın tesiri altına girdiğini büyük bir endişe ile takib etmekte olan Fransa, Bulgaristanın da Balkan Antantına girmesi için çok çalıştı. Bu hususta Bulgaristana pek çok vasıtaiarla tesir yapmağa çalıştı. Statükonun muhafazasına taraftar olan Balkan Antantına girmek, Bulgaristan için, kendi arzusile bütün gaye ve emellerinden feragat etmek demekti. Tabii Bulgaristan bütün bu teklifleri reddetti.

İkinci dünya harbi başladıktan sonra, Bulagristan açıkça mihver tarafına temayül etti. 1940 yılı nihayetlerine doğru Bulgar Kralının, Hitleri ziyareti vukua geldi. Bu hâdise Bulgar dış poltikasında bir dönüm noktasını ifade eder. Çünkü bu mülâkattan sonra, Bulgaristan kapılarını ardına kadar Almanlara ve Alman ordusuna açtı. Bulgaristanla Almanya arasında askeri bir ittifak imzalandı.

Bulgaristanla Almanya arasındaki bu yakınlığın en ileri gelen taraftarlarından biri müteveffa Bulgar Kralı Boristi. Bulgaristan, Kral Borisin şahsında Almanya ile yaklaşma siyasetini güden en büyük liderini kaybetmiş bulunmaktadır. Kralın ölümüne atfedilen ehemmiyet bilhassa bundan ileri gelmektedir.

Hasan Âli Ediz

Havacılık haftası

Türk Hava Kurumunun son altı ayı içinde elde edilen millî yardımın (iki buçuk milyon) u aşması, memleket havacılığını kuvvetlendirmek gayesine karşı halkımızın bağlılığını belirttiği kadar, Türk gökleri için emek veren bütün vatan çocuklarına yeni hedeflere atılmak için sevk aşılıyan bir ilerleyiştir. Hava Kurumuna yardım vazifemizi daima hatırda tutalım.

TÜRK HAVA KURUMU

Son Posta'nın bulmacası

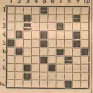

Soldan sağa doğru:

1. Bir isim, Tevellüt eden — 2. Ayı yuvası, bir isim — 3. Hayret nidası, fazlası âşık usandırır, Her niyete yenilen bir meyva — 4. Sonunda «r» olsa kışın yağar, Bilmekten emir — 5. Şarab deposu, Serom — 6. Sonuna «u» gelirse tahtalara delik açar, Rabıt edatı — 7. Aletin cemi, Başında bir «k» olsa kılıç mahfazası, bir harf — 8. Bir nida, Rabıt edatı, kuru soğuk — 9. Bir renk, Öteki ikametgâha — 10. Yatak, Yabancı.

Yukarıdan aşağıya doğru:

1. Yatan, Kış sporu aleti — 2. Rumca «bir», Erkek adı — 3. İnce olmayan — 4. İstanbulun bir semti — 5. Hayret nidaları, İbrahimin kısaltılmışı — 6. Jartier, Başına «k» gelirse sigaranın ucundaki olur — 7. Karadenizde bir kazamız, Meşguliyet, sarhoş nidası — 8. Yurdda bir yer, bir emir — 9. Ek — 10. Naz eden, ebedîn zıddı.

Sarıyer ve Bakırköy kaymakamları nakledildi

Sarıyer Kaymakamı Hüsnü Tire Kaymakamlığına, Bakırköy Kaymakamı Bahir Öztrak Akhisar Kaymakamlığına tayin edilmişlerdir.

Eski çeyrekleri altın yaldıza batırmışlar

Metres hayatı yaşayan Hayriye ve Mehmed adlarındaki iki kişi eski çeyrekleri altın yaldıza batırarak satarlarken yakalanmışlardır.

İstanbul Borsası

1/9/1943 açılış - kapanış fiatları

ÇEKLER

		Açılış ve kapanış
Londra	1 Sterlin	5,22
New-York	100 Dolar	130,50
Cenevre	100 İsviçre Fr.	29,9760
Madrid	100 Peçeta	12,89
Stokholm	100 İsveç Kr.	31.1325

Esham ve Tahvilât

% 7 941 Demiryolu II	19.65
% 7 birinci tertib Milli Müdafaa	20,28

Borsa Haricinde Altın

Lira	Külçe
30,85	4,1

Ben de Galatasaraylıyım

O zamanlarda Galatasaray bir Balkan konferansına çömez aza yetiştirecek kadar çeşidli Balkanlılarla dolu idi

[Baş tarafı 4 ncü sayfada]

şişman ve son derece güler yüzlü, sevimli bir tip. Onu herkes severdi. Aynı zamanda, yatısız talebenin şefi sayılırdı. Çünkü diğer «surveillant»lar arasında onun başlıca bir işi de, öğleden sonra dersin bitmesine üç dört dakika kala, sınıf kapılarını açarak: — «Les externes!» diye haykırması idi. Sonra bütün yatısız talebeyi önüne katarak, biz bahçelerin kapılarında sepetler içinde dağıtılan birer parça ekmeğimizi alırken (o zaman henüz akşam çayı yoktu), o da eksternlerini sıra edip büyük bahçeden mektebin dış kapısına doğru götürürdü.

Mösyö Salem'in müptedilere Fransızca öğretmekte kendine mahsus çok orijinal bir usulü vardı. Sınıfta kürsünün yanına bir dolap koymuştu ve bu dolabı parasını kendisi vererek taşıdığı çeşid çeşid oyuncaklarla doldurmuştu. Davul çalan ayılar mı istersiniz, kurunca ellerini çırpan bebekler mi, düdükler, trampetler mi, trapezde dönen cambazlar mı, zenciler mi, timsahlar mı, daha neler!

Meselâ ders başlıyacak değil mi? Hoca hemen anahtarını çıkarıp oyuncak dolabını açardı, bir de bakardık ki bir bebek ortaya çıkarıyor. Bebeği kurardı ve bu renk renk boyalı tenekeden oyuncak ellerini çırparak yürümeğe başlayınca, hocanın da kollarını açıp gür sesle sorduğu sualli cevablı derse, biz, bütün küçükler, incecik seslerimizle iştirak ederdik:

— Voici le bébé!
— Voici le bébé!
— Il marche, il bat les mains!
— Il marche, il bat les mains!
(— İşte bebek! - İşte bebek! Yürüyor, ellerini çırpıyor.. Yürüyor, ellerini çırpıyor.)

Türkçe hocalarım

İlk Türkçe hocalarımdan Hâmî bey, müdür Abdurrahman Şeref beyin damadı. Bu hocam geçen sene vefat etti. Ruhuna Tanrıdan rahmet dilerim.

Hâmi bey, bize «sarf ve nahiv» okuturdu. Elinde bir kırbaçla sınıfa girerdi: Fakat dövmek için değil, sadece mütemadiyen dolaşarak, âdeti üzere, sıraların kenarına vurmak için. İlk kırbaç şakırtısı ve arkasından ilk emir:

— Dersinizi yazın!

Hepimiz, dizlerimizin üstünde sakladığımız kitaba ara sıra gizliden bir göz atarak, bir ders evvel verilen bahsin bilmem kaç sayfasını önümüzdeki kâğıda nakle başlardık. Hâmi bey yalnız dolaşır dururdu. Nihayet dersin bitmesine beş dakika kala ikinci emir:

— Kâğıdları toplayın!

Parmağı ile işaret ettiği bir talebe kalkar, kağıdlarımızı toplardı.

Şimdi üçüncü emre sıra gelmiştir:

— Gelecek derse, farisi sıfatlarla vasfı terkibilere çalışın!

Sonra trampet çalar ve hoca kâğıdları koltuğuna sıkıştırıp çıkardı. Bu kâğıdların bize iade edildiğini hemen hemen hatırlamıyorum.

Arapça hocamız Zihni efendiye gelince, bütün Galatasaraylıların bilhassa «dazır duzur» ismile tanıdığı bu zat, gerçekten müthiş bir adamdı. Kürsünün arkasında upuzun boyu ile dimdik oturarak, bize, kılı kırk yararcasına arapça okuturdu. En tuhafı, sınıfımızda en çalışkan iki talebesi bir Sırpla bir Yunanlı çocuktu. Esasen o zamanlar, Mektebi Sultanî, herhangi bir Balkan konferansına çömez aza yetiştirecek kadar çeşidli Balkanlılarla dolu bir Babil kulesi halini almıştı. Abdülhamid idaresinin garib siyaseti!

Zihni efendi, nasılsa bir gün, pek hoşlandığı izinsiz cezalarından birini bir talebeye verirken:

— Ben deftere dazır duzur izinsiz yazarım!» demiş, o zamandan sonra da bu isim, ona, bir soyadı gibi takılmış kalmış.

Benim de mektebde yalnız bir defa izinsiz kalışım onun dersindendir. Harfi cerleri eksik sayışıma kızmış, bu cezayı iki izinsiz olarak yazmıştı, hem de «bilâ af». Fakat ben, tam üç gün, teneffüs aralarında hocanın cübbesi arkasından koşup yalvarmıştım. Nihayet, haftanın son günü halime acımış ve bana:

— İdareye sordum, evvelce hiç izinsiz almamışsın. Bunun için, bu defalık cezanı yarım izinsize çevirdim, demişti.

O yarım izinsiz, bir gece, Cumartesi günü akşamı, mektebde kalmak ve ertesi sabah, çaydan sonra mektebden çıkıp akşama tekrar dönmekti. Acısını bugün bile içimde hissediyorum.

Halit Fahri Ozansoy

HİKÂYE: Daimi müşteri

(Baştarafı 4 üncü sayfada)

— Burada hayret edilecek hiç bir nokta yok, Bay reis dedi. Maznun Pirogof paraları bizim mıntakamızda zimmetine geçiriyorsa, gene mıntakamızda ve bizim tröste bağlı lokanta ve birahanelerde yiyor. Binaenaleyh paralar yabancıya gitmiş olmuyor. Ya bizden çalıp başka yerlerde yeseydi daha mı iyi olurdu?. Pirogofa paraları zimmetine geçirmek imkânını vermek demek, paraları tasarruf sandığına yatırmak demektir.

— Evet doğrudur.

— Gördünüz mü Bay reis? Pirogof hiç te yabancımız değildir!. Pirogofu çıkarıp ve yerine bir başkasını alsak, bu yeni gelen tamamen meçhulümüz olacak. Snra bu yeni gelen kim bilir ne biçim bir adam çıkacak? Dünya hali bu, çeşid çeşid insan var!.

Reis:

— Kâfi, kâfi, dedi.

Ve her iki tarafındaki azalara eğilerek bir diyecekleri olup olmadığını sordu. Bundan sonra da maznuna dönerek:

— Son sözün nedir?. diye sordu.

— Benim son sözüm ne olabilir?. Sizden sadece şu ricada bulunacağım: Kararınızı verirken o şekilde bir karar veriniz ki, devlete yaptığım bu zararları telâfi etmek imkânını bulayım!. Yani kabilse beni gene bu mıntakada, Spiyaginin maiyetinde bırakınız!.

Mahkeme azaları karar odasına çekildiler...

Semiha Yıldız

Devlet limanları işletme umum müdürlüğünden

1 — İstanbul yolcu salonundaki büfe arttırma suretile kiraya verilecektir.
2 — Muhammen bedel ayda 60 liradır. Muvakkat teminat 54 liradır.
3 — İsteklilerin 9.9.943 Perşembe günü saat 15 de İdare Merkezinde toplanacak komisyona müracaatları. (8712)

İstanbul Belediyesi İlânları

Süleymaniyede Tiryakiçarşısı cad. yollarının ikinci kısım inşaatı kapalı zarf usulile eksiltmeye konulmuştur. Keşif bedeli 46776 lira 34 kuruş ve ilk teminatı 3508 lira 22 kuruştur. Mukavele, eksiltme nafıa işleri umumî, hususi ve fennî şartnameleri proje keşif hülâsasile buna müteferri diğer evrak 233 kuruş mukabilinde Belediye Fen İşleri Müdürlüğünden verilecektir. İhalesi 6/9/943 Pazartesi günü saat 15 de Daimi Encümende yapılacaktır. Taliblerin ilk teminat makbuz veya mektubları, ihale tarihinden üç gün evvel Belediye Fen İşleri Müdürlüğüne müracaatla alacakları fennî ehliyet, imzalı şartname ve teferrüatı ve kanunen ibrazı lâzım gelen diğer vesikalarile 2490 sayılı kanunun tarifatı çevresinde hazırlıyacakları teklif mektublarını ihale günü saat 14 e kadar Daimi Encümene vermeleri lâzımdır. (8156)

Devlet Radyosu - Almanya Sesi

Almanya devlet deniz aşırı radyosunun
Türkiyeye yaptığı neşriyat

Siz hergün bu radyonun aşağıdaki saatlerde verdiği yayımları dinleyebilirsiniz:

TÜRKİYE SAATİLE

TÜRKÇE NEŞRİYAT:

Saat			
9.00 — 9.15	DXL 6	19.83 m = 15,130 kHz
	DXL 7	25.24 m = 11,885 kHz
17,30 — 17.45	DXL 6	19,83 m = 15,130 kHz.
	DXL 7	25.24 m = 11,885 kHz
20,45 — 21.00	DXL 13	31,51 m = 9.520 kHz
	DXL 7	25,24 m = 11,885 kHz
	DXC 2	25.55 m = 11,740 kHz
	DXB	31.22 m = 9.610 kHz
22,00 — 22.15	DXB	31.22 m = 9.610 kHz
	DXC 2	25.55 m = 11,740 kHz

Dalgalar üzerinden dinleyebilirsiniz.

Musiki

Saat		
17.45 — 18,00	DXL 6	19,83 m = 15,130 kHz
	DXL 7	25,24 m = 11,885 kHz

Dalgalar üzerinden dinleyebilirsiniz.

UZAĞI İYİ GÖREN KIYMETİMİ BİLİR
"İŞ BANKASI KUMBARASI"

OSMANLI BANKASI
TÜRK ANONİM ŞİRKETİ
TESİS TARİHİ 1863

Statüleri ve Türkiye Cümhuriyeti ile münakit mukavelenamesi 2292 Numaralı 10/6/1933 tarihli kanunla tasdik edilmiştir (24/6/1933 tarihli 2435 Numaralı Resmi Gazete)

Sermayesi : 10.000.000 İngiliz Lirası
İhtiyat akçesi : 1.250.000 İngiliz Lirası

Türkiyenin başlıca Şehirlerinde
PARİS, MARSİLYA ve NİS'de
LONDRA ve MANÇESTER'de
MISIR, KIBRIS, YUNANİSTAN, İRAN, IRAK, FİLİSTİN ve MAVERAYI ERDÜN'de
Merkez ve Şubeleri
YUGOSLAVYA, RUMANYA, YUNANİSTAN, SURİYE, LÜBNAN
Filyalleri ve bütün Dünyada Acenta ve Muhabirleri vardır.

Her nevi Banka Muameleleri yapar
Hesabı cari ve mevduat hesapları küşadı.
Ticari krediler ve vesaikli krediler küşadı.
Türkiye ve Ecnebi memleketler üzerine keşide senedat iskontosu.
Borsa emirleri.
Esham ve tahvilât, altın ve emtaa üzerine avans.
Senedat tahsilâtı ve saire.

En yüksek emniyet şartlarını haiz kiralık Kasalar Servisi vardır.

Piyasanın en müsait şartlarile (kumbaralı veya kumbarasız) tasarruf hesapları açılır.